

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา เพื่อวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา และเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยประชากรกลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา คณะกรรมการบริหารงานฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการฝ่ายนโยบายและแผนงาน และคณะกรรมการบริหารงานฝ่ายบริหารทั่วไป จำนวน 52 คน ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อการวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายนโยบายและแผนงาน จำนวน 18 คน ประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรทางศาสนา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารทั่วไป และฝ่ายนโยบายและแผนงาน รวมทั้งสิ้น 8 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบสังเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การสังเคราะห์เนื้อหา รวมทั้งใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีสภาพความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงอย่างเด่นชัดคือ ได้รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายแผนงานวิชาการร่วมกับโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน การแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียน การจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานวิชาการของโรงเรียน

1.2 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีสภาพความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงอย่างเด่นชัดคือ ได้รับทราบข้อมูลทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน เกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนเท่ากัน การออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีสภาพความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงอย่างเด่นชัดคือ ได้เสนอความต้องการจำนวน และอัตราตำแหน่งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีสภาพความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงอย่างเด่นชัดคือ ได้รับทราบ ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประชาสัมพันธ์ผลงาน ข่าวสารของโรงเรียน การป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดกับนักเรียน ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ สนับสนุนให้โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่นเท่ากัน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศฯ กำหนด การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ให้คำปรึกษาในการส่งเสริม ความเข้มแข็งในชุมชน

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน และฝ่ายบริหารทั่วไป มีดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ คณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน และฝ่ายบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาระบบการเรียนการสอน การจัดทำและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้/จัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แต่มีการปฏิบัติงานน้อยในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานวิชาการของโรงเรียน

2.2 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน และฝ่ายบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้รับทราบข้อมูลทางการเงินและผลการดำเนินงานของโรงเรียน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน แต่มีการปฏิบัติงานน้อย ในการให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน และการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน และฝ่ายบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความก้าวหน้าทางวิชาชีพและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เสนอความต้องการ จำนวน และอัตราตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่มีการปฏิบัติงานน้อย ในการให้ความเห็นข้อเสนอแนะ และร่วมประเมินผลการบริหารงานบุคคลตามแผนที่กำหนดไว้ และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติของครูและ บุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป คณะกรรมการฝ่ายบริหารวิชาการ ฝ่ายนโยบายและแผนงาน และฝ่ายบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดกับนักเรียน แต่มีการปฏิบัติงานน้อย ในการให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในการจัดระบบ โครงสร้างและแผนภูมิการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชน

3. สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา จากรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 จากรายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 มีดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ พัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนโดยการจัดสอนเสริมลดกิจกรรมที่ไม่สำคัญลง จัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของนักเรียน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนเพิ่มหรือนำนักเรียนศึกษาความจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่งเสริมการใช้ การจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา โดยการจัดหาคอมพิวเตอร์และพัฒนาระบบ ICT แก้ไขปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนและด้านพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ กำหนดแผนงานวิชาการร่วมกับโรงเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ การจัดระบบประมาณให้ฝ่ายวิชาการมากกว่าฝ่ายอื่นๆ เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน การรับนักเรียนประจำปีให้ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการรับนักเรียน ให้ความสำคัญเห็นชอบรายงานคุณภาพการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะให้ทางโรงเรียนดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพภายในให้ได้มาตรฐาน การของบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน โดยแนบรายชื่อนักเรียนไปพร้อมกับการขอรับการสนับสนุนรายหัวประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในโรงเรียนและชั้นเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน เพื่อดูบรรยากาศการเรียนการสอน ช่วยสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองให้สนับสนุนการจัดการศึกษา

3.2 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ กำหนดนโยบายในการวางแผนงบประมาณของโรงเรียน โดยจัดทำแผนงบประมาณระยะปานกลาง ระยะยาว และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกัน การใช้เงินงบประมาณของโรงเรียนโดยให้ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรม การเก็บเงินบำรุงการศึกษาโดยได้รับความเห็นชอบสมาคมผู้ปกครองและครูฯ ชี้แจงผู้ปกครองถึงความจำเป็นที่ต้องเก็บค่าบำรุงการศึกษาโดยถือปฏิบัติตามประกาศกระทรวง เรื่องแนวทางการเก็บเงินบำรุงการศึกษา การรายงานข้อมูลทางการเงินและผลดำเนินงานของโรงเรียน โดยให้รายงานการรับเงินจ่ายเงินยอดคงเหลือ และผลการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนประจำภาคเรียน การระดมทรัพยากรจากผู้ปกครอง โดยให้หาช่องทางขอรับการสนับสนุน

งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งมูลนิธิ เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียน หารายได้สนับสนุนมูลนิธิ 5 ธันวาคมหาราชโรงเรียนห้องสอนศึกษาโดยวิธีการทอดผ้าป่า

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ อัตราตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยการระดมทรัพยากรจากผู้ปกครองเพื่อจ้างครูสอนในสาขาที่ขาดแคลนเป็นรายภาคเรียนตามความจำเป็น กำกับ ดูแลให้โรงเรียนดำเนินงานด้านบุคคล โดยให้โรงเรียนนำคณะครูไปศึกษาดูงาน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครู

3.4 ด้านการบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาได้แก่ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน การจัดงานหารายได้เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานการใช้ทรัพย์สินของโรงเรียนให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศฯ กำหนด สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ สนับสนุนให้สร้างหอพักนักเรียนเพื่อให้เด็กในเขตพื้นที่บริการได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียน โดยให้โรงเรียนจัดทำเอกสาร เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรมของโรงเรียนส่งให้ผู้เกี่ยวข้อง เป็นรายเดือน

4. ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษามีดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน

4.1.1 จุดแข็งคือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป ได้ใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพ คือ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check) การปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ (Act) มีความเข้มแข็งได้มาจากการบรรดาตามระเบียบของทางราชการทำให้ได้ผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการค้า กล้าแสดงความคิดเห็น ส่วนใหญ่มีความรู้สูงตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความรู้ ควบเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เห็นความสำคัญของการศึกษา มีจิตสำนึกต่อหน้าที่ มีความพร้อมด้านเวลาเพียงพอที่จะทำงานให้กับโรงเรียนจึงส่งผลให้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม และเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีคุณลักษณะเป็นคนดี มีน้ำใจ เสียสละ เต็มใจ เต็มกำลัง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำ ชุมชนให้ความเคารพนับถือ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสบการณ์การทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรม รักและภูมิใจในท้องถิ่น รักโรงเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ ใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีภูมิหลังดี มีศรัทธา มีภูมิปัญญาอยู่ในเขตชุมชนมีความสัมพันธ์

ใกล้ชิดกันได้พบปะปรึกษาหารือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งที่เป็นทางการ คือเข้าร่วมประชุมและไม่เป็นทางการ มีส่วนร่วมความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียนด้านงบประมาณ ผลที่เกิดขึ้นทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1.2 จุดอ่อนคือกรรมการบางคนเข้าร่วมประชุมไม่ได้ทุกครั้ง ขาดความต่อเนื่อง ไม่ทราบรายละเอียด กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ ได้ชัดเจน ได้รับความสำคัญจากครู นักเรียนและผู้ปกครองน้อย กรรมการบางคนครูและนักเรียนไม่รู้จัก ไม่ได้ได้รับการพัฒนา ไปเรียนเกี่ยวกับการหรือที่ประชุม/ที่ทำงานในโรงเรียน

4.2 สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคดังนี้

4.2.1 โอกาสคือรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สังคม ประเพณี วัฒนธรรม ชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน บางท่านมีศักยภาพ เป็นผู้นำชุมชน สามารถนำงบประมาณจากองค์กรภายนอก มาช่วยพัฒนาโรงเรียนมีหลายองค์กรส่งเสริมสนับสนุนอาทิสมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียน ห้องเรียนศึกษา สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนห้องสอนศึกษา ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน โรงเรียนมีนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้คณะกรรมการแสดงความเห็น/ข้อเสนอแนะ นำเสนอข้อมูลที่ต้องการชัดเจนแม่นยำ รวดเร็ว การติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสะดวก รวดเร็ว

4.2.2 อุปสรรคคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันโดยเฉพาะด้านการเมือง จนบางครั้งก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ขาดการเสริมแรง รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ปกครองและชุมชนทราบ โรงเรียนไม่มีนโยบายให้คณะกรรมการมีสิทธิพิเศษในการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียน

5. แนวทางในการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษามีดังนี้

5.1 การรวมการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องการกำหนดวัน เวลาประชุม เพื่อลดปัญหาเรื่องคณะกรรมการไม่ว่างหรือไม่มีเวลาเข้าประชุม เช่นสำรวจความพร้อมวัน เวลาประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนเมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงกำหนดวัน เวลาประชุม

5.2 โรงเรียนควรจัดทำคู่มือ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานด้านต่างๆ

5.3 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมสร้างเสริมสัมพันธ์ที่ดีร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับครู นักเรียนและผู้บริหารเพื่อสร้างเจตคติที่ดีให้ครูและนักเรียนให้ความสำคัญ การยอมรับในความรู้ความสามารถ ความตั้งใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และยอมรับความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะวิจารณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4 พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีการประชุมอบรม สัมมนา หรือทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจนโยบาย บทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.5 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างบุคคลสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจ ร่วมมือร่วมใจกัน ยึดหลักการบริหารอย่าง มีส่วนร่วม มีความรู้สึกรักใคร่ และรับรู้ร่วมกัน เข้าใจปัญหาและมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาร่วมกัน

5.6 เสริมแรงให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเป็นต้น

5.7 โรงเรียนควรจัดห้องทำงานไว้กับคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

5.8 โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาและผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ

5.9 โรงเรียนควรจัดสรรโควตาให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสิทธิในการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนบ้าง เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.10 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการบริหารและจัดการศึกษา

5.11 กระตุ้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีความกระตือรือร้น อุทิศ ทูมเท เสียสละเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

5.12 จัดให้มีการประชุมวางแผนเสนอความคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาย่างต่อเนื่อง และติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

5.13 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเช่นการดำเนินงานของสถานศึกษา การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา ผ่านสื่อต่างๆ

5.14 โรงเรียนเชิดชูเกียรติและเผยแพร่ผลงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง มีระดับสภาพความสำเร็จในระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงอย่างเด่นชัด สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 มาตราฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 11.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2551:17) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทย ที่คัดสรรผลการวิจัยพบว่าปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นจำนวนไม่น้อยที่คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ที่เป็นอยู่มีบทบาทกำกับ สนับสนุน และส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาได้ค่อนข้างดี สามารถทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในลักษณะที่เป็นความร่วมมือกัน ในขณะเดียวกันกับที่รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ค่อนข้างดี ช่วยกันดำเนินงานของสถานศึกษาให้ก้าวหน้า และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ ศรีภู่ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษา การกิจด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับแผนของสถานศึกษา และภารกิจการบริหารจัดการงาน 4 ด้านของสถานศึกษา ได้แก่ งานวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญา อภิบาลกุล และคณะ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยพบว่ากระบวนการบริหารงานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาจากตัวแทนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาที่แท้จริง ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มีส่วนร่วมคิดวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกำกับ ติดตาม ให้การสนับสนุน แนะนำ ส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียน

2. การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนห้องสอนศึกษา จุดแข็งคือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป โดยใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพ คือ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check) การปรับปรุงผลการตรวจสอบ (Act) สอดคล้องกับความคิดของสุรนันทน์ (2541) ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นแท้จริงคือการใช้ระบบประชาธิปไตยในการได้แก่กระบวนการพัฒนา ซึ่งถือเป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ เป็นการบริหารงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาได้มาจากการสรรหาตามระเบียบของทางราชการ ทำให้ได้ผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เห็นความสำคัญของการศึกษา มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีความพร้อมด้านเวลาเพียงพที่จะทำงานให้กับโรงเรียนจึงส่งผลให้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม และเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมจิตร กิจประสาน (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภูเก็ต เขต 1 ผลการศึกษาวีจยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ โดยภาพรวมของคณะกรรมการสถานศึกษาตามระดับ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ความสัมพันธ์กับโรงเรียน ประสบการณ์การเป็นคณะกรรมการสถานภาพทางเศรษฐกิจ การเข้าร่วมประชุมและ กิจกรรมของโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับโอกาสชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ผู้นำชุมชนสามารถนำงบประมาณจากงบกลางภายนอก มาช่วยพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมา ศรีวิชัย (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่าควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นทำให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา มีคุณลักษณะเป็นคนดี มีน้ำใจ เสียสละ เต็มใจ เต็มกำลัง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำ ชุมชนให้ความเคารพนับถือ มีคุณธรรมจริยธรรม รักและภูมิใจในท้องถิ่น รักโรงเรียน มีความคิดสร้างสรรค์ ใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีภูมิหลังดี มีศรัทธา มีภูมิปัญญาอยู่ในเขตชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันได้พบปะปรึกษาหารือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนห้องสอนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระบุว่า คณะกรรมการบางคนเข้าร่วมประชุมไม่ได้ทุกครั้ง ขาดความต่อเนื่อง ไม่ทราบรายละเอียด กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการได้ชัดเจน ไม่ได้รับความสำคัญจากครู นักเรียนและผู้ปกครองน้อย กรรมการบางคนครูและนักเรียนไม่รู้จัก ไม่ได้รับการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระ รุญเจริญ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน และปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่คณะกรรมการ สาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูไม่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชิน โกศลวงศ์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่พบมาก คือ ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ สำหรับอุปสรรค คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านการเมือง จนบางครั้งก่อให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ขาดการเสริมแรงรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ปกครองและชุมชนทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนวย มีศรี (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ ผลการศึกษาวิจัยพบว่าสถานศึกษามีโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมมือแก้ปัญหา ร่วมแก้ไข และร่วมภาคภูมิใจในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาได้ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษาให้มากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเริญ ดามัง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานสถานศึกษา มีปัญหาอุปสรรค คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดรางวัลและค่าตอบแทนที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพนับถือ มีการงานสังคมมาก ทำให้กรรมการบางคนเข้าร่วมประชุมไม่ได้ทุกครั้ง

4. แนวทางในการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องการกำหนดวัน เวลาประชุม เพื่อลดปัญหาเรื่องคณะกรรมการไม่ว่างหรือไม่มีเวลาเข้าประชุม ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสนอแนะ

แสดงความคิดเห็นในการบริหารและจัดการศึกษา ควรกระตุ้นให้คณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา มีความกระตือรือร้น อุทิศ ทุ่มเท เสียสละเวลาที่จะเข้ามามี
 ส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีการประชุมวางแผน
 เสนอความคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาย่างต่อเนื่อง และติดตาม
 ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เสริมแรงให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ หรือค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเป็นต้น
 โรงเรียนควรจัดห้องทำงานให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์
 ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของคณะกรรมการ
 สถานศึกษาและผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัย
 ของ คำนวน ทองมาก (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหาร
 การบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการบริหารและจัดการศึกษา
 ควรมีความกระตือรือร้น เต็มใจ อุทิศ ทุ่มเท และเสียสละเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
 การศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ควรมีการประชุมวางแผน เสนอความคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม
 เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และติดตามประเมินผลการพัฒนา และควรจัด
 ประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานด้านต่างๆ
 โรงเรียนควรจัดห้องทำงานให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ต่างๆ
 ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยประชุม ค่าพาหนะ
 หรือค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเป็นต้น (สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ ดวงจันทร์ (2548) ได้ศึกษาวิจัย
 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรกำหนดเวลาในการประชุม
 ให้เอื้อต่อการรวมการทุกฝ่าย เพื่อให้สามารถเข้าร่วมประชุมได้ทุกคน และยังสอดคล้องกับงานวิจัย
 ของ อธิโชค ประสพโชควัฒนา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียน
 เป็นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามทศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่
 การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการศึกษา
 ผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้ทุกฝ่ายมองเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม
 ในการจัดการศึกษา อาจเป็นสิ่งที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษา ได้รับการ
 พัฒนาและมีคุณภาพ รวมทั้งเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ศิริยุพา ศกุนตะเสถียร (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า รัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนฝ่ายการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือการจัดสวัสดิการรถรับส่ง การจัดสถานที่ทำงานให้คณะกรรมการให้เป็นสัดส่วนมีอุปกรณ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนห้องสอนศึกษา มีข้อเสนอแนะการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะการดำเนินงาน

1. ควรสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วม ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ส่งเสริม ช่วยเหลือทางในวิชาการในการจัดบรรยากาศ สรรพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนและในชั้นเรียน ในด้านงบประมาณในการจัดตั้งกองทุนหรือสวัสดิการเพื่อการศึกษาแก่นักเรียน ในด้านการบริหารงานบุคคล เกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติของครูและ บุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา และในด้านการบริหารทั่วไปในการให้ความเห็น และข้อเสนอแนะในการวางแผนกำหนด กิจกรรมนักเรียน และจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียน

2. ควรกำหนดปฏิทินการประชุมไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน และแจ้งวาระการประชุม พร้อมรายละเอียดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานล่วงหน้าก่อนการประชุม ควรกำหนดเวลาในการประชุมให้คณะกรรมการทุกท่าน เพื่อให้สามารถเข้าร่วมประชุมได้ทุกคน

3. ควรพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจัดให้มีการอบรม สัมมนา หรือทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจนโยบาย บทบาทหน้าที่ และแนวปฏิบัติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4. ควรจ้างห้องทำงานให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

5. ควรจัดทำแผนงานหรือโครงการสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกด้าน

6. ควรประชาสัมพันธ์ความรู้และข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการศึกษาแก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับวิสัยทัศน์และเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาร่วมกัน

7. ควรกระตุ้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนห้องสอนศึกษา มีความกระตือรือร้น อุทิศ ทุ่มเท เสียสละเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาร่วมกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

8. ควรจัดทำคู่มือ แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานด้านต่างๆ

9. ควรเชิญเกียรติและเผยแพร่ผลงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ต่างกัน

2. ควรศึกษาวิจัยกรณีศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับต่างๆ อย่างเจาะลึกเพื่อนำมาสรุปเป็นกรณีตัวอย่างเพื่อเป็นต้นแบบที่หลากหลายขึ้น